

شد که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۸/۵ و ۱۱/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

جدول ۷-۱- عملکرد ناوگان حمل و نقل کشور در سال ۱۴۰۲

کالا	مسافر		مقدار (میلیون تن) سهم (درصد)
	تعداد (میلیون نفر) سهم (درصد)	تعداد (میلیون نفر) سهم (درصد)	
جاده‌ای	۱۴۷/۰	۶۴/۰	۶۰/۱۰
ریلی	۳۱/۸	۱۳/۸	۴۳/۰
هوایی	۲۷/۰	۱۱/۸	۰/۱
دریایی	۲۴/۰	۱۰/۴	۱۵۸/۷
کل	۲۲۹/۸	۱۰۰/۰	۸۰۲/۸

ماخذ: سالنامه آماری سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، سالنامه آماری راه‌آهن ج.ا.ا، سازمان بنادر و دریانوردی و سازمان هواپیمایی کشوری

۷-۱- سرمایه‌گذاری دولت

براساس آمار دریافتی از خزانه‌داری کل کشور، مبلغ ۷۶۷/۵ هزار میلیارد ریال در قالب اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی در فصل حمل و نقل (جاده‌ای، هوایی، دریایی و ریلی) برای سال ۱۴۰۲ در نظر گرفته شد که در مقایسه با رقم مصوب سال ۱۴۰۱، معادل ۵۸/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. طبق آمار خزانه‌داری کل کشور، در سال ۱۴۰۲، مبلغ ۵۸۷/۲ هزار میلیارد ریال (۷۶/۵ درصد رقم مصوب) به فصل مزبور پرداخت شد که نسبت به سال قبل از آن با افزایش ۴۷/۱ درصدی همراه بود.

جدول ۷-۲- عملکرد اعتبارات تملک دارایی‌های

سرمایه‌ای - ملی فصل حمل و نقل (هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	سال		
	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲
فصل حمل و نقل	۱۲۴/۱	۳۹۹/۱	۵۸۷/۲
	۲۲۱/۶	۴۷/۱	

ماخذ: وزارت امور اقتصادی و دارایی، خزانه‌داری کل کشور

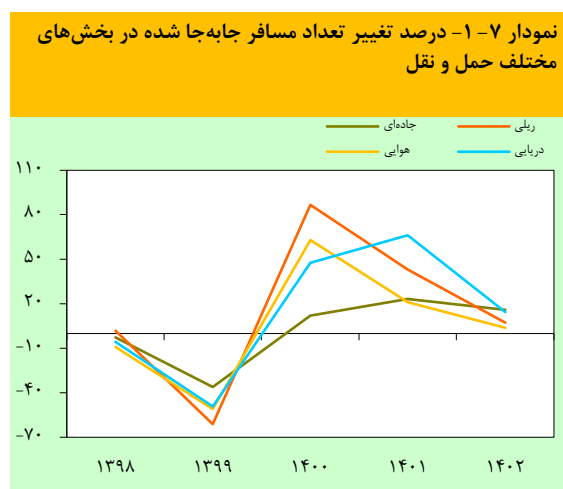
بخش حمل و نقل یکی از بخش‌های کلیدی اقتصاد است که به عنوان پل ارتباطی میان فعالیت‌های تولیدی و مصرفی نقش آفرینی می‌کند و با فراهم ساختن بستر مناسب برای جابه‌جایی کالا و مسافر، تسهیل‌کننده تعامل میان مناطق مختلف کشور و نیز پیوند اقتصاد ملی با بازارهای منطقه‌ای و جهانی می‌باشد. در این میان، موقعیت استراتژیک ایران مزیتی راهبردی برای تبدیل شدن به یکی از کانون‌های ترانزیتی مهم منطقه فراهم کرده است که بهره‌برداری بهینه از آن، می‌تواند سهم قابل توجهی در ارتقای بهره‌وری، جذب سرمایه‌گذاری، ایجاد اشتغال پایدار و رشد و توسعه اقتصادی در کشور ایفا نماید.

براساس آمار حساب‌های ملی ایران، ارزش افزوده گروه «حمل و نقل و انبارداری» به عنوان یکی از زیربخش‌های گروه خدمات در سال ۱۴۰۲ (به قیمت‌های ثابت سال ۱۴۰۰) با افزایش ۹/۰ درصد در مقایسه با سال قبل از آن همراه بود. همچنین، سهم این گروه از تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری در سال مزبور معادل ۸/۹ درصد بود.

در سال ۱۴۰۲، بررسی عملکرد حمل و نقل برحسب جابه‌جایی مسافر و حمل کالا نشان می‌دهد در بخش حمل و نقل زمینی (ریلی و جاده‌ای)، در مجموع ۱۷۸/۸ میلیون نفر مسافر و ۶۴۴/۰ میلیون تن کالا جابه‌جا شد که در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۱۴/۱ و ۸/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین در سال مورد بررسی، در بخش‌های حمل و نقل دریایی و هوایی در مجموع ۵۱/۰ میلیون نفر مسافر و ۱۵۸/۸ میلیون تن کالا جابه‌جا

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

در سال مورد گزارش، تعداد مسافر جابه‌جا شده در سفرهای عمومی توسط ناوگان حمل و نقل جاده‌ای ۱۶۷ میلیون نفر بود که از این تعداد، ۱۴۷ میلیون نفر مربوط به سفرهای با صورت وضعیت بوده که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۱۵/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. بر این اساس، تعداد (نفر-کیلومتر) مسافر جابه‌جا شده در سطح کشور ۴۶/۴ میلیارد نفر-کیلومتر بود که نسبت به سال ۱۴۰۱ به میزان ۹/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. همچنین در سال مزبور، متوسط تعداد مسافر جابه‌جا شده و مسافت طی شده در هر سفر مسافری با صورت وضعیت به ترتیب ۱۰ نفر و ۲۲۶ کیلومتر بود.

در سال ۱۴۰۲، برنامه‌های «توسعه زیرساخت حمل و نقل جاده‌ای» و «توسعه حمل و نقل ریلی» به ترتیب با ۵۶/۵ و ۲۸/۲ درصد بیشترین سهم از اعتبارات پرداختی به این فصل را به خود اختصاص دادند. عملکرد برنامه‌های مزبور در این سال به ترتیب ۲۵/۹ و ۴۷/۱ درصد نسبت به سال ۱۴۰۱ افزایش داشت.

۷-۲- حمل و نقل کالا و مسافر

۷-۲-۱- حمل و نقل جاده‌ای

در سال ۱۴۰۲، سهم بخش حمل و نقل جاده‌ای از کل مسافر جابه‌جا شده و کالای حمل شده در کشور به ترتیب ۶۴/۰ و ۷۴/۹ درصد بود. بررسی آمار عملکرد بخش حمل و نقل جاده‌ای نشان می‌دهد که در مجموع ۶۰۱/۰ میلیون تن کالا (کالای دارای بارنامه و بدون بارنامه) در سال مورد بررسی توسط این ناوگان حمل شد که نسبت به سال قبل از آن معادل ۹/۳ درصد افزایش داشت. همچنین، حدود ۱۴/۷ میلیون تن کالا از طریق جاده‌های کشور ترانزیت شد که در مقایسه با عملکرد سال قبل از آن به میزان ۵۷/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد.

جدول ۷-۳- عملکرد حمل و نقل جاده‌ای کشور

درصد تغییر (۱)		سال			
۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	
۹/۳	۰/۷	۶۰۱/۰	۵۵۰	۵۴۶	حمل کالا (میلیون تن)
۵۷/۹	۰/۷	۱۴/۷	۹/۳	۹/۳	ترانزیت کالا (میلیون تن)
جابه‌جایی مسافر					
۱۵/۷	۲۳/۳	۱۴۷/۰	۱۲۷	۱۰۳	کل جابه‌جایی مسافر با صورت وضعیت (میلیون نفر)
۱۴/۴	۲۲/۷	۱۶۷/۰	۱۴۶	۱۱۹	جابه‌جایی از طریق ناوگان عمومی (میلیون نفر)
۱/۰	۰/۴	۸۸/۰	۸۷/۰	۸۶/۶	سهم جابه‌جایی مسافر با صورت وضعیت از سفرهای عمومی (درصد)

ماخذ: سالنامه آماری سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

۱- تغییرات سهم جابه‌جایی مسافر با صورت وضعیت از سفرهای عمومی به واحد درصد می‌باشد.

کیلومتر رسید که ۵/۹ درصد آن آزادراه، ۴۱/۱ درصد بزرگراه و ۵۳/۱ درصد انواع راه‌های اصلی بود.

طول راه‌های تحت حوزه استحفاظی وزارت راه و شهرسازی (بجز راه‌های روستایی) در کشور تا پایان سال ۱۴۰۲ به ۵۲/۱ هزار

جدول ۷-۴- ترکیب ناوگان عمومی باری و مسافری

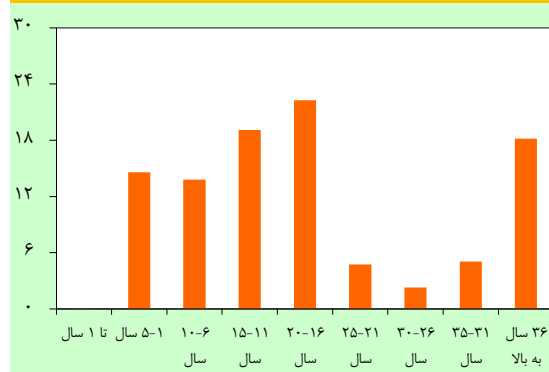
برحسب نوع مالکیت تا پایان سال ۱۴۰۲ (درصد)		
مسافری	باری	
۳/۳	۶/۸	ملکی شرکتی - موسسه
۸۵/۸	۸۰/۲	ملکی راننده
۱/۱	۴/۹	ملکی شراکتی
۹/۷	۸/۱	ملکی شخص دیگر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	جمع کل

ماخذ: سالنامه آماری سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

در سال ۱۴۰۲، حدود ۲۰/۰ هزار نفر در سطح کشور بر اثر تصادفات رانندگی جان خود را از دست دادند. این رقم نسبت به سال قبل از آن به میزان ۲/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. براساس آمار مذکور، تعداد جان‌باختگان ناشی از تصادفات جاده‌ای برون‌شهری در سال مورد بررسی، ۱۳/۸ هزار نفر می‌باشد که نسبت به سال قبل از آن معادل ۱/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. بر این اساس در تصادفات رانندگی، استان‌های فارس، سیستان و بلوچستان و تهران بالاترین و استان‌های ایلام و کهگیلویه و بویراحمد به ترتیب با ۰/۹ و ۱/۱ درصد پایین‌ترین سهم از جان‌باختگان کشور را در مقایسه با سایر استان‌ها داشتند.

بررسی کیفیت ناوگان حمل و نقل عمومی جاده‌ای کشور تا پایان سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که ۳۰/۳ درصد از ناوگان باری، ۱۷/۷ درصد از اتوبوس‌ها و ۶۶/۶ درصد از مینی‌بوس‌ها بیش از ۲۰ سال عمر دارند. ترکیب ناوگان عمومی جاده‌ای برحسب نوع مالکیت نشان می‌دهد که ۸۰/۲ درصد از مالکیت این ناوگان در بخش باربری و ۸۵/۸ درصد در بخش مسافری به صورت ملکی راننده می‌باشد و تنها ۶/۸ درصد مالکیت در بخش باربری و ۳/۳ درصد در بخش مسافری به صورت ملکی شرکتی (موسسه) اداره می‌شود.

نمودار ۷-۲- سهم وسایل نقلیه عمومی مسافری و باری برحسب عمر وسیله تا پایان سال ۱۴۰۲ (درصد)

جدول ۷-۵- تعداد متوفیات ناشی از تصادفات رانندگی

درصد تغییر		سال			(نفر)
۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	
۶/۷	۱۱/۷	۴۹۳۰	۴۶۲۰	۴۱۳۷	درون‌شهری
۱/۷	۱۸	۱۳۷۷۰	۱۳۵۴۳	۱۱۴۷۸	برون‌شهری (جاده‌ای)
۴/۳	۱۴/۱	۱۱۲۰	۱۰۷۴	۹۴۱	جاده‌ای روستایی
-۱۱/۱	۱۴/۰	۲۲۵	۲۵۳	۲۲۲	نامعلوم
۲/۸	۱۶/۲	۲۰۰۴۵	۱۹۴۹۰	۱۶۷۷۸	جمع کل

ماخذ: سالنامه آماری سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

همچنین در سال مورد بررسی، ۴۳/۰ میلیون تن کالا از طریق راه‌آهن حمل شد که در مقایسه با سال قبل از آن به میزان ۳/۳ درصد کاهش نشان می‌دهد. سهم بخش ریلی از کل بار حمل شده در کشور در سال مذکور معادل ۵/۴ درصد بود. در این سال، حدود ۱۵۷۰/۴ هزار تن کالا (شامل کالاهای نفتی و

۷-۲-۲- حمل و نقل ریلی

در سال ۱۴۰۲، حدود ۳۱/۸ میلیون نفر مسافر از طریق ناوگان ریلی جابه‌جا شدند که نسبت به سال قبل از آن معادل ۷/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. بر این اساس، سهم راه‌آهن از کل مسافر جابه‌جا شده در سال ۱۴۰۲ معادل ۱۳/۸ درصد بود.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

افزایش داشت. در این سال، نسبت تعداد لوکوموتیو در سرویس به کل لوکوموتیو معادل ۶۲/۰ درصد بود که نشان‌دهنده ۳/۰ واحد درصد کاهش ضریب بهره‌برداری نسبت به سال ۱۴۰۱ است. در سال ۱۴۰۲، به ترتیب ۱۰۹/۰ و ۷۶/۹ کیلومتر از خطوط ریلی، بهسازی و بازسازی شد.

غیر نفتی) توسط خطوط ریلی ترانزیت شد که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۹/۶ درصد افزایش داشت.

بررسی وضعیت ناوگان حمل و نقل ریلی کشور نشان می‌دهد که تعداد لوکوموتیو در اختیار، در پایان سال ۱۴۰۲ به ۱۰۱۱ دستگاه رسید که نسبت به سال قبل از آن ۲/۳ درصد

جدول ۷-۶- عملکرد حمل و نقل ریلی

درصد تغییر	سال				
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰
جابه‌جایی مسافر (میلیون نفر)	۷/۱	۴۳/۱	۳۱/۸	۲۹/۷	۲۰/۷
حمل کالا (میلیون تن)	-۳/۳	-۵/۳	۴۳/۰	۴۴/۴	۴۶/۹
ترانزیت کالا (هزار تن)	۹/۶	-۲۶/۱	۱۵۷۰/۴	۱۴۳۲/۶	۱۹۳۸/۱

ماخذ: سالنامه آماری راه‌آهن ج.ا.ا.

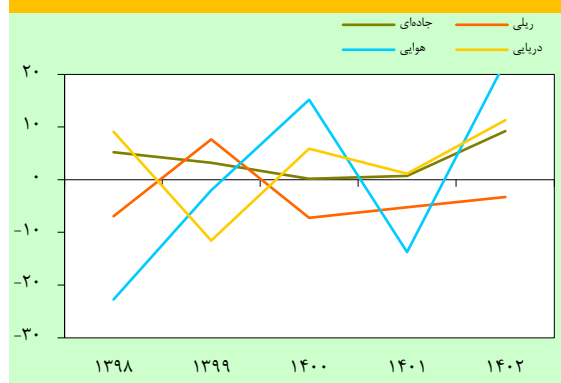
هوایی در داخل کشور یا به مقصد خارج از کشور حمل شد که در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۲۲/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد.

۷-۲-۳- حمل و نقل هوایی

در سال ۱۴۰۲، تعداد مسافر جابه‌جا شده از طریق فرودگاه‌های کشور ۲۷/۰ میلیون نفر بود که در مقایسه با سال قبل از آن به میزان ۳/۸ درصد افزایش داشت. بر این اساس، سهم حمل و نقل هوایی از کل مسافر جابه‌جا شده معادل ۱۱/۸ درصد بود. در این سال، سهم بخش غیر دولتی در پروازهای داخلی و بین‌المللی به ترتیب ۹۱/۰ و ۸۵/۰ درصد بود.

در سال مورد گزارش، تعداد کل ناوگان هوایی مسافری کشور با ۴/۴ درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن ۳۲۹ فروند بود. در این سال، ۹۷/۳ هزار تن کالا توسط ناوگان حمل و نقل

نمودار ۷-۳- درصد تغییر حجم کالای جابه‌جا شده در بخش‌های مختلف حمل و نقل

جدول ۷-۷- عملکرد حمل و نقل هوایی

درصد تغییر	سال				
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰
مسافر جابه‌جا شده (میلیون نفر)	۳/۸	۲۰/۹	۲۷/۰	۲۶/۰	۲۱/۵
پروازهای داخلی	۰/۰	۶/۳	۱۷/۰	۱۷/۰	۱۶/۰
پروازهای بین‌المللی	۱۱/۱	۶۳/۶	۱۰/۰	۹/۰	۵/۵
کالای حمل شده (هزار تن)	۲۲/۵	-۱۳/۸	۹۷/۳	۷۹/۵	۹۲/۱
تعداد کل ناوگان هوایی مسافری کشور (فروند)	-۴/۴	۵/۸	۳۲۹/۰	۳۴۴/۰	۳۲۵/۰

ماخذ: سازمان هواپیمایی کشوری

۷-۲-۴ حمل و نقل دریایی

در سال ۱۴۰۲، ظرفیت اسمی بنادر تجاری کشور به ۲۹۶/۰ میلیون تن (نفتی و غیر نفتی) رسید که در مقایسه با سال قبل از آن به میزان ۳/۵ درصد افزایش داشت. در همین سال، ظرفیت ناوگان حمل و نقل تجاری دریایی نیز حدود ۷/۱ میلیون تن بود که نسبت به سال قبل از آن ۲/۹ درصد افزایش داشت. عملیات کانتینری بنادر تجاری کشور با ۱۱/۶ درصد افزایش از ۲۴۲۰ هزار TEU^(۱) در سال ۱۴۰۱ به ۲۷۰۰ هزار TEU در سال ۱۴۰۲ رسید. همچنین، ظرفیت کانتینری بنادر به ۸۷۰۰ هزار TEU رسید که در مقایسه با سال قبل از آن تغییر نکرده است.

بررسی آمار عملکرد بنادر کشور برحسب تخلیه و بارگیری «کالاهای نفتی»^(۲) و «کالاهای غیر نفتی» در سال ۱۴۰۲ نشان می‌دهد میزان تخلیه و بارگیری کالاهای نفتی و غیر نفتی در بنادر کشور به ترتیب ۵۴/۶ و ۱۰۴/۲ میلیون تن بود که در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۴/۸ و ۱۵/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

جدول ۷-۸ عملکرد بنادر کشور برحسب

تخلیه و بارگیری کالا (میلیون تن)

درصد تغییر	سال			
	۱۴۰۲	۱۴۰۱ ▲	۱۴۰۲	۱۴۰۰
کالاهای غیر نفتی	۱۵/۱	-۰/۳	۱۰۴/۲	۹۰/۵
کالاهای نفتی	۴/۸	۳/۷	۵۴/۶	۵۰/۳
جمع	۱۱/۳	۱/۱	۱۵۸/۷	۱۴۱/۰

ماخذ: سازمان بنادر و دریانوردی

۷-۳-۳ شاخص‌های قیمتی در بخش حمل و نقل

۷-۳-۱-۳ شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در

مناطق شهری

براساس گزارش نتایج شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران، شاخص قیمت حمل و نقل در سال ۱۴۰۲ بر پایه سال ۱۴۰۰ نسبت به سال قبل از آن معادل ۴۱/۶ درصد افزایش یافت.

در میان زیرگروه‌های حمل و نقل و اقلام آن، رشد زیرگروه‌های لوازم برای وسایل نقلیه شخصی (۷۲/۰ درصد) و خودرو سواری (۳۸/۲ درصد) بیشترین سهم را در افزایش شاخص قیمت گروه حمل و نقل در سال مورد بررسی داشتند.

جدول ۷-۹ شاخص بهای مصرف‌کننده بخش حمل و نقل

ضریب اهمیت	سال				درصد تغییر
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	
حمل و نقل	۶/۲	۱۰۰/۰	۱۳۸/۳	۱۹۵/۷	۴۱/۶
وسایل نقلیه شخصی	۱/۸	۱۰۰/۰	۱۴۰/۹	۱۹۵/۱	۳۸/۴
تعمیرات و سوخت وسایل نقلیه شخصی	۳/۱	۱۰۰/۰	۱۳۳/۴	۱۸۴/۶	۳۳/۴
هزینه‌های رفت و آمد	۱/۳	۱۰۰/۰	۱۴۵/۱	۲۲۰/۲	۵۱/۷
پست	۰/۰	۱۰۰/۰	۱۲۵/۰	۱۷۱/۰	۳۶/۸

(۱۴۰۰=۱۰۰)

۷-۳-۲-۲ شاخص بهای تولیدکننده

شاخص بهای تولیدکننده در بخش حمل و نقل و انبارداری^(۳) در سال ۱۴۰۲ بر پایه سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال

قبل از آن به میزان ۴۸/۳ درصد افزایش یافت. در میان زیرگروه‌ها و اقلام مشمول این گروه، بالا رفتن شاخص بهای زیرگروه‌های حمل و نقل بار از طریق جاده (۴۹/۰ درصد) و سایر حمل و نقل زمینی مسافر (۵۲/۵ درصد) بیشترین سهم را در افزایش شاخص بهای گروه حمل و نقل و انبارداری دارا بودند.

۱- Twenty-foot Container Equivalent Units (TEU)

۲- کالاهای نفتی شامل نفت خام، انواع بنزین، انواع گازوئیل، انواع روغن و روان‌سازهای نفتی، انواع قیر، سایر فرآورده‌های نفتی و سوخت‌های نفتی می‌باشد.

۳- سهم بخش حمل و نقل از کل ضریب اهمیت بخش «حمل و نقل و انبارداری» ۹۸/۶ درصد است.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

(۱۴۰۰=۱۰۰)

جدول ۷-۱۰- شاخص بهای تولیدکننده بخش حمل و نقل

درصد تغییر		سال			ضریب اهمیت	
۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰		
۴۸/۳	۴۶/۹	۲۱۷/۸	۱۴۶/۹	۱۰۰/۰	۱۲/۰۶	حمل و نقل و انبارداری
۴۸/۹	۴۸/۵	۲۲۱/۲	۱۴۸/۶	۱۰۰/۰	۱۱/۳۶	حمل و نقل زمینی و حمل و نقل از طریق خط لوله
۳۶/۴	۱۹/۲	۱۶۲/۵	۱۱۹/۲	۱۰۰/۰	۰/۵۳	حمل و نقل هوایی
۱۶/۷	۱۹/۰	۱۳۸/۹	۱۱۹/۰	۱۰۰/۰	۰/۰۴	انبارداری و فعالیتهای پشتیبانی حمل و نقل
۳۶/۸	۲۵/۰	۱۷۱/۰	۱۲۵/۰	۱۰۰/۰	۰/۱۳	فعالیت‌های پست و پیک